

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

UITKOMST KWALITEITSONDERZOEK NIET BEKOSTIGD VOORTGEZET ONDERWIJS

DE VRIJE RUIMTE

TE DEN HAAG

School:	De Vrije Ruimte VO
Plaats:	Den Haag
BRIN-nummer:	30AC
Datum uitvoering onderzoek:	9 maart 2022
Datum vaststelling rapport:	3 juni 2022

INHOUD

1	UITKOMST ONDERZOEK DE VRIJE RUIMTE VO TE DEN HAAG	3
2	BEVINDINGEN EN OORDELEN PER ONDERLIGGEND KWALITEITSASPECT EN ONDERZOEKSCRITERIUM	5
2.1	INLEIDING.....	5
2.2	KWALITEITSASPECTEN EN ONDERZOEKSCRITERIA.....	5
3	SAMENVATTEND OORDEEL	18
	BIJLAGE BIJ HET ONDERZOEKSKADER.....	189

1 Uitkomst onderzoek De Vrije Ruimte VO te Den Haag

Dit rapport van de Inspectie van het Onderwijs bevat de uitkomsten van het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs op De Vrije Ruimte voor voortgezet onderwijs te Den Haag. De Vrije Ruimte is een B3-school: een particuliere school die de status heeft van 'school in de zin van artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3 van de Leerplichtwet 1969'. Het onderzoek waarover de inspectie rapporteert, vond plaats op 9 maart 2022.

De inspectie beoordeelt en waardeert de kwaliteit van het onderwijs door onderzoek te doen naar de aspecten van kwaliteit die zijn vastgelegd in de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT). In het onderzoekskader niet bekostigd voortgezet onderwijs 2017 is uitgewerkt om welke aspecten dit bij een B3-school gaat en op welke wijze het onderzoek door de inspectie vorm en inhoud krijgt. Het onderzoekskader niet bekostigd voortgezet onderwijs 2017 bevat de voor het voortgezet onderwijs vastgestelde minimumnormen.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs met behulp van een beperkte set onderzoekscriteria die ruimte laat voor de wijze waarop de school het onderwijs inricht en tegelijkertijd leidt tot een oordeel over de kwaliteit van het onderwijs. De onderzoekscriteria sluiten nauw aan bij de kwaliteitsaspecten uit de Wet op het onderwijstoezicht (WOT), maar zijn tegelijkertijd zo geformuleerd dat ze niet ingrijpen in de vrijheid van de B3-scholen om zelf de wijze van de organisatie en inrichting van het onderwijs te bepalen.

Daarnaast geeft het oordeel op de onderzoekscriteria duidelijkheid of de school met de wijze waarop zij haar onderwijs inricht voldoende tegemoet komt aan de criteria die de Leerplichtwet 1969 stelt aan een niet uit de openbare kas bekostigde B3-school waar onderwijs wordt gegeven aan leerlingen in de leeftijdsgroep van het voortgezet onderwijs. De beoordeling van de kwaliteitsaspecten vindt derhalve plaats met behulp van de onderzoekscriteria die op de eisen die volgens de WOT en Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) van toepassing zijn alsmede op de eisen van 'overeenkomstige inrichting' die volgens de Leerplichtwet 1969 op B3-scholen van toepassing zijn.

Stimulerend toezicht en nalevingstoezicht gaan 'hand in hand', omdat de inspectie naar aanleiding van het kwaliteitsonderzoek tevens kan vaststellen of De Vrije Ruimte VO nog steeds voldoet aan de criteria uit de Leerplichtwet 1969. Het verschil tussen nalevingstoezicht en stimulerend toezicht treedt aan het licht als de inspectie heeft vastgesteld dat een B3-school niet voldoet aan de norm. Als dat een norm is die niet samenvalt met een specifiek wettelijk voorschrift dan is er uitsluitend sprake van stimulerend toezicht; is dat echter een norm die wel samenvalt met een wettelijk voorschrift dan is er sprake van nalevingstoezicht.

De onderzoekscriteria

De onderzoekscriteria die de inspectie hanteert zijn als volgt geformuleerd:

1. Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving;
2. De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich voor te bereiden op passend vervolgonderwijs;
3. Het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is;

4. Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen;
5. De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen;
6. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende extra ondersteuning en begeleiding;
7. De ontwikkelresultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht;
8. De school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

Om een oordeel te kunnen geven op deze onderzoekscriteria zijn daarbij waar nodig een of meer subcriteria geformuleerd.

De inspectie gaat tevens na of de school voldoet aan een aantal overige aspecten van naleving (onderzoekscriterium 9 in het Onderzoekskader NBO VO 2017):

- De school zorgt voor bevoegde leraren die in het bezit zijn van een VOG;
- De school is een dagschool;
- Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven;
- De school heeft een schoolplan waarin het beleid ten aanzien van burgerschapsonderwijs is opgenomen;
- De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet;
- De school meldt de in- en uitschrijving en verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- analyse van documenten en gegevens over De Vrije Ruimte VO die bij de inspectie aanwezig zijn;
- schoolbezoek, waarbij:
 - schooldocumenten zijn bestudeerd;
 - onderwijsactiviteiten zijn bijgewoond;
 - gesprekken met het bevoegd gezag, de directie, leraren en leerlingen zijn gevoerd.

Opzet van de rapportage

Dit hoofdstuk vermeldt de onderzoekscriteria op grond waarvan de Inspectie van het Onderwijs tot het advies is gekomen. Hoofdstuk 2 bevat de oordelen van de inspectie ten aanzien van deze onderzoekscriteria en de overige aspecten van naleving, alsmede de onderbouwing daarvan. Hoofdstuk 3 bevat het samenvattend oordeel van de inspectie en tevens het oordeel of de school voldoet aan de criteria voor een school zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969. Bijlage 1 brengt de uitkomsten van het onderzoek dat de inspectie op 9 maart 2022 op De Vrije Ruimte VO heeft uitgevoerd inzichtelijk in beeld.

2 **Bevindingen en oordelen per onderliggend kwaliteitsaspect en onderzoekscriterium**

In dit hoofdstuk geeft de inspectie, na een inleiding over de overwegingen van de inspectie, een oordeel over alle kwaliteitsaspecten en onderzoekscriteria, gevolgd door een korte toelichting alsmede een oordeel over de overige aspecten van naleving.

2.1 **Inleiding**

Bij de beoordeling van de kwaliteitsaspecten en onderzoekscriteria heeft de inspectie het volgende meegewogen.

Bij de beoordeling van de kwaliteitsaspecten en onderzoekscriteria en, voor zover van toepassing, de onderliggende subcriteria heeft de inspectie kennis genomen van de uitgangspunten van De Vrije Ruimte VO en de schriftelijke informatie die voorafgaand aan het onderzoek aan de inspectie is verstrekt dan wel is vermeld op de website van de school. Deze informatie is bij het onderzoek betrokken.

De inspectie stelt vast dat op 9 maart 2022 40 leerplichtige dan wel kwalificatieplichtige leerlingen bij De Vrije Ruimte VO staan ingeschreven.

Dit rapport verantwoordt de onderzoekscriteria voor voortgezet onderwijs. Voor het primair onderwijs is een afzonderlijk rapport opgesteld.

2.2 **Kwaliteitsaspecten en onderzoekscriteria**

Onderzoekscriterium 1 - Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving.

Zie voor de wettelijke criteria art. 2, lid 2 WVO, art. 11b WVO, art. 17 WVO en de bijlage bij het Besluit kerndoelen onderbouw VO in samenhang met art. 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

De vaststelling of het leerstofaanbod leerlingen voorbereidt op voortgezet vervolgonderwijs en de samenleving vindt plaats aan de hand van vijf subcriteria:

- 1.1 Het aanbod in de eerste twee leerjaren is dekkend voor de kerndoelen van de onderbouw*;
- 1.2 Het aanbod in de eerste twee leerjaren is eveneens gericht op het verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden van één of meer andere vreemde talen dan de Engelse taal, en de keuze van die talen is afgestemd op het niveau van het vervolgonderwijs aansluitend aan de kerndoelen dat van de leerling mag worden verwacht*;
- 1.3 Het aanbod stelt na de kerndoelen leerlingen in staat hun onderwijsloopbaan voort te zetten op een niveau dat van de leerling verwacht mag worden*;
- 1.4 De school neemt de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen als uitgangspunt*;
- 1.5 De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten*.

Het onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

De vijf subcriteria zijn positief beoordeeld.

Toelichting

Bij de beoordeling van de subcriteria bij het onderzoekscriterium over het leerstofaanbod wordt het volgende opgemerkt.

Uit de Wet op het voortgezet onderwijs volgt dat de leerplichtigen langs de kerndoelen van de onderbouw moeten worden geleid en hun vorderingen inzichtelijk moeten zijn. De school dient de referentieniveaus als uitgangspunt voor het onderwijs te nemen. Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen zal kenbaar en controleerbaar moeten zijn, bijvoorbeeld om vast te stellen dat zij het vervolgonderwijs aansluitend op de kerndoelen kunnen volgen.

Subcriterium 1.1

Het aanbod in de eerste twee leerjaren is dekkend voor de kerndoelen van de onderbouw*.

Bevindingen

Uit de praktijk (weekroosters met een planning van de vakgebieden) en uit de gesprekken blijkt dat leerlingen leermiddelen en methodes gebruiken afkomstig uit het reguliere voortgezet onderwijs. Die methodes zijn dekkend voor de kerndoelen van de onderbouw.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.1 positief, omdat gewaarborgd is dat het leerstofaanbod in de eerste twee leerjaren dekkend is voor de kerndoelen voor de onderbouw. Daarmee is voldaan aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

Subcriterium 1.2

Het aanbod in de eerste twee leerjaren is eveneens gericht op het verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden van één of meer andere vreemde talen dan de Engelse taal, en de keuze van die talen is afgestemd op het niveau van het vervolgonderwijs aansluitend aan de kerndoelen dat van de leerling mag worden verwacht*.

Bevindingen

In de door De Vrije Ruimte VO aangeleverde documenten en uit het planningsoverzicht van de leergebieden, blijkt dat naast Engels, de leerlingen een tweede moderne vreemde taal kunnen leren. De school beschikt over vakdocenten die Frans, Duits, Spaans en (Mandarijn) Chinees kunnen geven.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.2 positief, omdat gewaarborgd is dat het leerstofaanbod in de eerste twee leerjaren eveneens gericht is op het verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden van een of meer andere vreemde talen dan Engelse taal. Daarmee is voldaan aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

Subcriterium 1.3

Het aanbod stelt na de kerndoelen leerlingen in staat hun onderwijsloopbaan voort te zetten op een niveau dat van de leerling verwacht mag worden*.

Bevindingen

Uit de aanwezige leermethodes voortgezet onderwijs bij de Vrije Ruimte VO en het gesprek over het aanbod in de bovenbouw, blijkt dat de school leerlingen in staat stelt zich voor te bereiden op het vervolgonderwijs. Na de onderbouw kiezen

leerlingen vakken die tot een bepaald profiel leiden, waarbij zij door het doen van staatsexamens een diploma kunnen verwerven.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.3 positief, omdat gewaarborgd is dat het leerstofaanbod voor de bovenbouw de leerlingen in staat stelt hun onderwijsloopbaan voort te zetten in het vervolgonderwijs op een niveau dat van de leerling verwacht mag worden. Daarmee is voldaan aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

Subcriterium 1.4

De school neemt de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen als uitgangspunt*.

Bevindingen

Uit gesprekken en de beschikbare leermethoden blijkt dat het aanbod op De Vrije Ruimte VO de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde als uitgangspunt neemt.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.4 positief, omdat gewaarborgd is dat de school de referentieniveaus voor taal en rekenen als uitgangspunt voor het onderwijs neemt. Daarmee is voldaan aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

Subcriterium 1.5

De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten*.

Bevindingen

In de door De Vrije Ruimte VO aangeleverde documenten is een verwijzing opgenomen van leerbronnen die betrekking hebben op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten. In de praktijk wordt ook indirect aandacht besteed aan burgerschapsonderwijs. Dit zit vooral in de wijze waarop het democratisch onderwijs is georganiseerd, op basis van sociocratie waarin elke stem telt en alle betrokkenen via de kringen invloed kunnen uitoefenen en tot overeenstemming komen. Daarnaast zijn er ieder jaar verschillende activiteiten (Living Values Education, Pro Demos in Den Haag, excursies naar de Tweede Kamer, project Vluchtelingen in de klas) in het kader van burgerschap.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.5 positief. De Vrije Ruimte VO voldoet aan de eis dat de inrichting van het onderwijs voldoet aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969, alsmede aan de criteria bedoeld in artikel 17 WVO.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 2 - De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich voor te bereiden op passend vervolgonderwijs*.
Zie voor de wettelijke criteria art. 2, lid 2 WVO in samenhang met art. 1a1, lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

Toelichting

De wet gaat er vanuit dat het onderwijs zodanig wordt ingericht dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelproces kunnen doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen. Particuliere scholen zijn vrij in de wijze waarop zij dit organiseren. De inspectie gaat er echter van uit dat het onderwijs zodanig wordt ingericht dat zoveel mogelijk leerlingen in beginsel binnen een redelijke cursusduur (mede gelet op het niveau) een diploma of startkwalificatie kunnen behalen.

Het onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

Bevindingen

De Vrije Ruimte is op maandag t/m vrijdag open van 09.00 - 15.00 uur en realiseert voldoende onderwijstijd per week. De school gaat uit van vraaggestuurd onderwijs, waardoor de volgorde van de te leren informatie niet voor ieder kind hetzelfde hoeft te zijn, maar waarbij elk kind voldoende tijd krijgt om de kerndoelen van de onderbouw te bereiken. Na de onderbouw kiezen leerlingen vakken die tot een bepaald profiel leiden, waarbij zij door het doen van staatsexamens een diploma kunnen verwerven.

Conclusie

De inrichting van het onderwijs op De Vrije Ruimte VO is erop gericht dat zoveel mogelijk leerlingen in beginsel binnen een redelijke cursusduur een diploma of startkwalificatie kunnen behalen.

Aan de eis dat de leerlingen voldoende tijd krijgen om zich voor te bereiden op passend vervolgonderwijs wordt daarmee voldaan. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 3 - Het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is.

Zie voor de wettelijke criteria art. 3b WVO in samenhang met art. 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

De vaststelling of het schoolklimaat tot een leeromgeving leidt die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is, vindt plaats aan de hand van vier subcriteria:

- 3.1 De school draagt zorg voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid van de leerlingen*;
- 3.2 De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen;
- 3.3 De leraren bevorderen dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar omgaan;
- 3.4 De leraren/de leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

Alle vier subcriteria zijn positief beoordeeld. Het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is.

Toelichting

Bij de beoordeling van het schoolklimaat beoordeelt de inspectie of de leeromgeving veilig is, omdat dit de wettelijke eis is die onder dit onderzoekscriterium ligt (subcriterium 3.1 van het Onderzoekskader NBO VO 2017). Een negatief resultaat op de andere drie subcriteria leidt tot het oordeel 'kan beter'. Dit heeft geen gevolgen voor de vraag of de leerlingen hun leerplicht kunnen vervullen op De Vrije Ruimte VO.

De school is verplicht zorg te dragen voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid (art. 3b WVO). Daartoe monitort de school jaarlijks door middel van een objectief instrument (bijvoorbeeld een vragenlijst of een gestandaardiseerd gesprek) de veiligheidsbeleving en het welbevinden van leerlingen. Daarnaast hoort de school een veiligheidsbeleid te hebben, en is er iemand aangewezen die als aanspreekpunt in het kader van pesten fungeert en het beleid op dat gebied coördineert.

Subcriterium 3.1

De school draagt zorg voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid van de leerlingen*.

Bevindingen:

De school heeft een veiligheidsbeleid en tevens een persoon die is aangewezen als aanspreekpunt in het kader van pesten. De school brengt jaarlijks de veiligheidsbeleving in kaart door middel van een gevalideerde vragenlijst van Praktikon Monitor. De uitkomsten hiervan worden besproken in de veiligheidskring en indien nodig wordt het veiligheidsbeleid daarna aangepast.

Conclusie:

De inrichting en organisatie van het onderwijs op De Vrije Ruimte VO is er op gericht dat de leeromgeving volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig is. Daarmee voldoet De Vrije Ruimte VO aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969 en artikel 3b van de WVO.

Subcriterium 3.2

De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.

Bevindingen:

De observaties tijdens het schoolbezoek hebben aangetoond dat de leraren het zelfvertrouwen van leerlingen op een positieve wijze stimuleren. Er is een positief, ondersteunend leer- en leefklimaat, waar aandacht is voor de ontwikkeling van elke leerling.

Conclusie:

We hebben geconstateerd dat leraren het zelfvertrouwen van de leerlingen bevorderen. Daarmee waarderen we subcriterium 3.2 als positief.

Subcriterium 3.3

De leraren bevorderen dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar omgaan.

Bevindingen:

Respectvolle omgang, één van de 12 universele waarden vanuit 'Living Values Education', blijkt tijdens gesprekken, lessen en andere activiteiten. Daarbij stimuleren de leraren waar mogelijk en nodig dat de leerlingen ook onderling respectvol met elkaar omgaan.

Conclusie

De school voldoet aan subcriterium 3.3.

Subcriterium 3.4

De leraren/leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels.

Bevindingen:

De gedragsregels zijn door de begeleiders en leerlingen samen opgesteld. In gevallen dat het nodig is, wijzen de leraren de leerlingen op de gemaakte afspraken. De verschillende kringen op school (leerlingenkring, bemiddelingskring) maken dat leerlingen de afgesproken (gedrags)regels hanteren en weten hoe zij moeten handelen indien er bijvoorbeeld meningsverschillen zijn.

Conclusie:

De school voldoet aan subcriterium 3.4.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 4 - Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen*. Zie voor de wettelijke criteria art. 2, lid 2 WVO in samenhang met art, 1a1, lid 1, onder b van de Leerplichtwet 1969.

De beoordeling van dit onderzoekscriterium vindt plaats aan de hand van twee subcriteria:

4.1 De inrichting van het onderwijs maakt een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk*;

4.2 De leraren stemmen het pedagogisch-didactisch handelen af op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen*.

Het onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

De twee subcriteria zijn positief beoordeeld.

Toelichting

Het onderwijs dient zo te zijn ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelproces kunnen doorlopen (artikel 2, tweede lid, WVO). Het pedagogisch-didactisch handelen moet dus passen bij het ontwikkelniveau van de leerlingen en met hun meegroeien (subcriterium 4.1).

Daarbij mag van de leraren worden verwacht dat zij hun pedagogisch-didactisch handelen afstemmen op de kenmerken, onderwijsbehoeften en mogelijkheden van hun leerlingen (artikel 2, tweede lid, WVO). Verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen hebben consequenties voor de wijze van instructie en het (abstractie) niveau van de instructie. Verschillen tussen leerlingen bepalen ook de meest geëigende organisatievorm, de werkvormen en het tempo van de verschillende activiteiten (subcriterium 4.2). De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het pedagogisch-didactisch handelen op een wijze die past bij de eigen opvattingen van het bevoegd gezag over 'onderwijzen en leren'.

Subcriterium 4.1

De inrichting van het onderwijs maakt een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk*.

Bevindingen

De Vrije Ruimte VO kiest vanuit haar pedagogische richting, voor vraaggestuurd onderwijs. In de visie van de school betekent dit dat leerlingen vragen stellen passend bij hun niveau. Tijdens de bezochtdag hebben we enkele lessen bijgewoond, waaronder wereldoriëntatie (aardrijkskunde) en nask (natuur-scheikunde). De school heeft regelmatig gesprekken met de leerlingen over de voortgang en eventuele bijstellingen in het programma. Dit betekent dat er in voldoende mate

sprake is van afstemming van het onderwijsprogramma op de individuele leerbehoefte van de leerling.

Conclusie

De inrichting van het onderwijs maakt een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk. Daarmee voldoet De Vrije Ruimte VO aan artikel 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

Subcriterium 4.2

De leraren stemmen het pedagogisch-didactisch handelen af op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen*.

Bevindingen

De inspectie heeft geconstateerd dat de leraren, als er vragen van leerlingen komen, gericht aandacht besteden aan de gevraagde ondersteuning en/of hulp en dit op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen afstemmen. We stellen tevens vast dat tijdens de bezochtdag er sprake was van gericht didactisch handelen. Er is sprake van een cultuur gericht op (vraaggestuurd) leren, passend bij de ontwikkelingsfase van de leerlingen.

Conclusie

Uit observaties is gebleken dat het oordeel op het tweede subcriterium positief is. Daarmee voldoet De Vrije Ruimte VO aan artikel 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 5 – De school volgt de ontwikkeling van leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen*.

Zie voor de wettelijke criteria art. 2, lid 2 WVO in samenhang met art. 1a1, lid 1, onder b van de Leerplichtwet 1969.

Het oordeel op dit onderzoekscriterium is positief.

Toelichting

De Wet op het voortgezet onderwijs schrijft voor dat scholen de voortgang van leerlingen bij de ontwikkeling op het terrein van de Nederlandse taal en rekenen en wiskunde volgen. Daarnaast dienen scholen de resultaten van het onderwijsleerproces inzichtelijk te maken en vast te leggen.

Scholen volgen de voortgang aan de hand van instrumenten en/of met behulp van werkwijzen die passen bij hun visie op 'onderwijzen en leren'. De inspectie sluit aan bij de opvattingen van het bevoegd gezag op dit punt.

Bevindingen

De Vrije Ruimte VO gebruikt een leerlingvolgsysteem dat volgens de school goed past bij het democratisch onderwijs: Moodle. Hierin wordt vastgelegd en bijgehouden hoe leerlingen zich ontwikkelen op de verschillende domeinen, zoals taalontwikkeling, rekenen/wiskunde, burgerschap, mens en natuur, mens en maatschappij et cetera. Ook verslagen van gesprekken met de leerling, ouders en andere betrokken worden toegevoegd in Coachi. Observaties van begeleiders staan ook in Coachi. Dit systeem is toegankelijk voor de leerlingen zelf, hun ouders, begeleiders en eventuele externen. Wij hebben geconstateerd dat niet alle begeleiders even nauwkeurig de ontwikkeling van de leerlingen in Moodle bijhouden. Dit is een aandachtspunt voor de school.

Twee keer per jaar vindt een leerlingbespreking plaats. Daarnaast vindt tenminste drie keer per jaar een gesprek plaats tussen de leerling, mentor en ouders. Daarin wordt besproken hoe het nu gaat en wat de plannen voor de volgende periode zijn.

Conclusie

De Vrije Ruimte VO voldoet aan het vereiste op grond van de WVO dat de school de voortgang van leerlingen bij de ontwikkeling op het terrein van de Nederlandse taal en rekenen en wiskunde volgt. Daarmee maakt De Vrije Ruimte de resultaten van het onderwijsleerproces voldoende inzichtelijk en voldoet de school aan artikel 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoekscriterium 6 – Extra ondersteuning

Zie voor de wettelijke criteria art. 2, lid 2 WVO in samenhang met art. 1a1, lid 1, onder b van de Leerplichtwet 1969.

De vaststelling of leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding (kunnen) krijgen, vindt plaats aan de hand van drie subcriteria:

- 6.1 De school signaleert welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben;
- 6.2 De school bepaalt de aard van de extra ondersteuning die gesignaleerde leerlingen nodig hebben;
- 6.3 De school voert de extra ondersteuning daadwerkelijk uit.

Het onderzoekscriterium wordt positief beantwoord.

De drie subcriteria zijn positief beoordeeld.

Toelichting

De school zorgt voor een toereikende organisatie en deskundige ondersteuning van het onderwijs voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

Hieronder worden de drie subcriteria in samenhang beschreven.

Subcriteria 6.1, 6.2 en 6.3

De school heeft een systeem van signalering. Tijdens de vijf periodes die de school hanteert, bespreken de begeleiders in de begeleiderskring wat hun opvalt in de ontwikkeling van leerlingen en of vervolgactie gewenst is. Verder vindt twee keer per jaar een leerlingbespreking plaats en in de mentorgesprekken en de oudergesprekken wordt gekeken en besproken hoe het gaat met de ontwikkeling van de leerlingen. Uit de gesprekken tijdens het onderzoek is gebleken dat specifieke zorgleerlingen in beeld zijn. Als de school zelf geen hulp kan bieden, wordt beroep gedaan op het externe netwerk van de school. Deze acties en interventies worden vastgelegd en besproken met de ouders/verzorgers. Op deze wijze wordt gezocht naar een passende oplossing voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte of zorgvraag.

Conclusie

De school signaleert welke leerlingen zorg nodig hebben. De school bepaalt tevens de aard van de zorg die gesignaleerde leerlingen nodig hebben en voert de zorg daadwerkelijk uit. Daarmee is voldaan aan het gestelde in artikel 1a1 lid 1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 7 – Ontwikkelresultaten
De ontwikkelresultaten van de leerlingen liggen tenminste op het niveau dat mag worden verwacht.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beantwoord.

Toelichting

Het niet bekostigd voortgezet onderwijs heeft de opdracht de leerling aantoonbaar in staat te stellen tot het volgen van een vervolgopleiding op het niveau van de leerling (mbo, hbo of wo, artikel 1a1, eerste lid onder b, Leerplichtwet 1969).

Bevindingen

In de schooldocumenten is beschreven dat leerlingen uitstromen naar regulier voortgezet onderwijs, een andere vorm van vervolgstudie of voorbereid worden op het staatsexamen. Uit het overzicht van uitgestroomde leerlingen in het afgelopen jaar blijkt dat de school hierin slaagt. Leerlingen stromen door naar scholen voor voortgezet onderwijs en het MBO, HBO en WO op een bij hun passend niveau.

Conclusie

De ontwikkelresultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 8 – Kwaliteitszorg
De school zorgt voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

De vaststelling of de school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs, vindt plaats aan de hand van twee subcriteria:

- 8.1 De school draagt zorg voor continuïteit van het onderwijs;
- 8.2 De school laat zien dat zij werkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

De twee subcriteria zijn positief gewaardeerd.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 8 maakt geen onderdeel uit van de norm. Een negatief resultaat op een van beide of beide subcriteria leidt tot de uitspraak 'kan beter'. Dit heeft geen gevolgen voor de vraag of de leerlingen hun leerplicht kunnen vervullen op De Vrije Ruimte VO.

Toelichting:

Voor de schoolloopbaan van leerlingen is het belangrijk dat er continuïteit in het onderwijs is. Om deze reden onderzoekt de inspectie of er sprake is van voldoende bestendigheid van de instelling om te waarborgen dat het onderwijs kan doorgaan bij onvoorziene omstandigheden (subcriterium 8.1 – stimulerend).

Het kwaliteitsonderzoek door de inspectie neemt het eigen beleid van de school als uitgangspunt. De school krijgt de ruimte om de eigen doelen en ambities te presenteren. De school geeft aan 'wat zij verstaat onder kwalitatief goed onderwijs' en hoe de realisatie daarvan in de praktijk van het onderwijs vorm en inhoud krijgt en wordt gewaarborgd. De inspectie acht het daarvoor van belang dat de school zowel de eigen uitgangssituatie kent als regelmatig de effecten van het onderwijs met de direct betrokkenen evalueert (subcriterium 8.2 – stimulerend).

Subcriterium 8.1

De school draagt zorg voor continuïteit van het onderwijs.

Bevindingen

De Vrije Ruimte bestaat 15 jaar. Per 1 december 2020 is een zakelijk leider aangetrokken die de zakelijke koers uitzet voor de komende jaren. Daarin past de afronding van de discussie over de scenario's die in het beleidsplan 2018-2023 'De Vrije Ruimte: Toekomstvast!' zijn opgenomen. Ook heeft de school een mediaplan opgesteld. Verder wordt het schoolplan bijgesteld in samenwerking met de bestuurskring.

In de statuten is een aangepaste tekst met betrekking tot de sociocratische besluitvorming opgenomen. De school wil namelijk de mogelijkheid hebben om op termijn een ANBI-status te krijgen.

De huisvesting is in ieder geval tot 1-10-2022 geregeld met de mogelijkheid dit te verlengen en een extra noodgebouw te betrekken om verder te kunnen groeien. Er is sprake van een redelijk stabiel team van bevoegde docenten en andere vrijwilligers die aan school verbonden zijn.

Conclusie

De school voldoet aan subcriterium 8.1.

Subcriterium 8.2

De school laat zien dat zij werkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit.

Bevindingen

In haar beleidsplan 2018-2023 en de schoolgids heeft De Vrije Ruimte haar kwaliteitsbeleid beschreven waarin doelen, aanpak en kwaliteitsbewaking zijn vastgelegd. Ouders zijn actief betrokken bij de schoolontwikkeling en participeren in diverse kringen. Regelmatig vinden gesprekken met de leerlingen plaats om hun ervaringen en behoeften te bespreken en het onderwijs daar eventueel op aan te passen. Tot voor kort verantwoordde de school zich in een jaarverslag over de kwaliteit en de inhoud van het onderwijs en ook over de financiën. Het laatste jaarverslag op de website van de school dateert echter uit 2017-2018.

Conclusie:

De school laat zien dat zij werkt aan de verbetering van haar onderwijskwaliteit. Daarmee waardeert de inspectie subcriterium 8.2 als positief.

Overige aspecten van naleving

Zie voor de wettelijke criteria art. 2a WVO, art. 3a WVO, art. 6a WVO, art. 17 WVO, art. 1, onder b, subonderdeel 3 van de Leerplichtwet 1969, art. 18 van de Leerplichtwet 1969 en art 21 van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met art. 1a1, lid 1, onder b van de Leerplichtwet 1969.

Samenvattend oordeel:

De school voldoet aan de overige aspecten van naleving en voldoet daarmee aan artikel 1a1 onder b van de Leerplichtwet 1969.

9.1⁽¹⁾ De school zorgt voor bevoegde leraren die in het bezit zijn van een VOG

Toelichting

Het onderwijs moet worden gegeven door bevoegde leraren (artikel 2a WVO). Dat betekent dat zij een lesbevoegdheid voor het voortgezet onderwijs moeten hebben voor het vak waarin zij lesgeven en een Verklaring omtrent het gedrag (hierna: VOG). Ook mogen zij niet door de rechter van het geven van onderwijs zijn uitgesloten

Bevindingen

Ten behoeve van het verzorgen van voortgezet onderwijs op De Vrije Ruimte VO zijn leraren verbonden die in het bezit zijn van een bevoegdheid voor het vak waarin zij lesgeven. Met docenten die nog niet over de juiste bevoegdheid beschikken zijn afspraken gemaakt om die bevoegdheid te behalen.

Voor betrokken leraren en begeleiders geldt tevens dat zij in het bezit zijn van een VOG.

Conclusie

De school zorgt er voor dat zij wat de bevoegdheden der leraren betreft overeenkomt met een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onder b 1°, van de Leerplichtwet 1969.

9.2 De school is een dagschool

Toelichting

Een dagschool is een school waar onderwijs overdag plaatsvindt.

Bevindingen

Uit het huishoudelijk reglement van De Vrije Ruimte VO blijkt dat de onderwijsactiviteiten overdag van maandag tot en met vrijdag plaatsvinden.

Conclusie

De Vrije Ruimte VO is een dagschool. De school voldoet daarmee aan artikel 1, onder b, 3° Leerplichtwet 1969.

9.3 Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven

Toelichting

Het onderwijs dient in de Nederlandse taal te worden gegeven.

Bevindingen

Uit observaties is gebleken dat het onderwijs in het Nederlands wordt gegeven.

Conclusie

Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven. Daarmee is voldaan aan het wettelijke voorschrift op grond van artikel 1a1 van de Leerplichtwet 1969.

9.4 De school heeft een schoolplan waarin het beleid ten aanzien van burgerschapsonderwijs is opgenomen

Toelichting

Het schoolplan moet ten minste een beschrijving bevatten van het beleid ten aanzien van burgerschapsonderwijs, sociale integratie en kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

1 De nummering van het Onderzoekskader NBO VO 2017 wordt hierbij gevolgd.

Bevindingen

De Vrije Ruimte VO beschikt over een schoolplan waarin een hoofdstuk is opgenomen waarin is aangegeven dat en hoe zij vorm geeft aan burgerschap en sociale integratie.

Conclusie

Het schoolplan heeft een passage waarin is aangegeven dat en hoe de school vorm geeft aan burgerschap en sociale integratie. Daarmee is voldaan aan artikel 17 van de WVO.

9.5 De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet

Toelichting

De school dient een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te hebben met een stappenplan waarin de 5 stappen worden doorlopen.

Bevindingen

De inspectie heeft geconstateerd dat de school de meldcode huiselijk geweld hanteert. De meldcode en de vijf verplichte stappen bij die code zijn ook opgenomen in de schoolgids.

Conclusie

De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet. Daarmee is voldaan aan artikel 3a van de WVO.

9.6 De school meldt de in- en uitschrijving van leerlingen en de verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente

Toelichting

Op grond van de Leerplichtwet 1969 meldt het schoolhoofd de in- en uitschrijving van leerlingen, een beslissing tot verwijdering en/of ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per 4 weken aan de leerplichtambtenaar.

Bevindingen

De school houdt een aan- en afwezigheidsregistratie bij en vermeldt bij afwezigheid de reden van verzuim.

Conclusie

De school meldt de in- en uitschrijving en verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente. De school voldoet daarmee aan de artikelen 18 en 21 van de Leerplichtwet 1969.

3 Samenvattend oordeel

De Inspectie van het Onderwijs heeft vastgesteld dat op De Vrije Ruimte VO te Den Haag het onderwijs met de wijze waarop het is ingericht tegemoet komt aan de criteria genoemd in artikel 1a1, lid 1, onder b, van de Leerplichtwet 1969.

De beoordeling van alle kwaliteitsaspecten/onderzoekscriteria en subcriteria is positief.
Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren.

Bijlage bij het onderzoekskader

Overzicht resultaten kwaliteitsonderzoek De Vrije Ruimte VO te Den Haag

Voor de kolommen met als opschrift 'ja' geldt tevens 'voldoende of in voldoende mate'; voor de kolommen met als opschrift 'nee' geldt tevens 'niet voldoende of niet in voldoende mate'.

Onderzoekscriterium 1: Aanbod		ja	nee ²
	Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving*	●	
	Subcriteria:		
1.1	Het aanbod in de eerste twee leerjaren is dekkend voor de kerndoelen van de onderbouw*	●	
1.2	Het aanbod in de eerste twee leerjaren is eveneens gericht op het verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden van één of meer vreemde talen dan de Engelse taal, en de keuze van die talen is afgestemd op het niveau van het vervolgonderwijs aansluitend aan de kerndoelen dat van de leerling mag worden verwacht*	●	
1.3	Het aanbod na de kerndoelen stelt leerlingen in staat hun onderwijsloopbaan te vervolgen op een niveau dat van de leerling verwacht mag worden*	●	
1.4	De school neemt de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen als uitgangspunt*	●	
1.5	De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten*	●	

Onderzoekscriterium 2: Leertijd		ja	nee
	De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich voor te bereiden op passend vervolgonderwijs*	●	

Onderzoekscriterium 3: Schoolklimaat		ja	nee
	Het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig* en motiverend is	●	
	Subcriteria:		
3.1	De school draagt zorg voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid van leerlingen*	●	
3.2	De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen	●	
3.3	De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan	●	
3.4	De leraren/de leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels	●	

Onderzoekscriterium 4: Pedagogisch-didactisch handelen		ja	nee
	Het pedagogisch didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen*	●	
	Subcriteria:		

² voor de kwaliteitsaspecten/onderzoekscriteria en subcriteria die niet tot de norm behoren, dient dit gelezen te worden als 'kan beter'

Onderzoekscriterium 4: Pedagogisch-didactisch handelen		ja	nee
4.1	De inrichting van het onderwijs maakt een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk*	●	
4.2	De leraren stemmen het pedagogisch-didactisch handelen af op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen *	●	

Onderzoekscriterium 5: Zicht op ontwikkeling		ja	nee
De school volgt de ontwikkeling van haar leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen*		●	

Onderzoekscriterium 6: Extra ondersteuning		ja	nee
Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende extra ondersteuning en begeleiding*		●	
Subcriteria:			
6.1	De school signaleert welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben*	●	
6.2	De school bepaalt de aard van de extra ondersteuning die de gesignaleerde leerlingen nodig hebben*	●	
6.3	De school voert de extra ondersteuning daadwerkelijk uit*	●	

Onderzoekscriterium 7: Ontwikkelresultaten		ja	nee
De ontwikkelresultaten van leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht		●	

Onderzoekscriterium 8: Kwaliteitszorg		ja	nee
De school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs		●	
Subcriteria:			
8.1	De school draagt zorg voor continuïteit van het onderwijs	●	
8.2	De school laat zien dat zij werkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit	●	

Onderzoekscriterium 9: Overige aspecten van naleving		ja	nee
9.1	De school zorgt voor bevoegde leraren die in het bezit zijn van een VOG*	●	
9.2	De school is een dagschool*	●	
9.3	Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven*	●	
9.4	De school heeft een schoolplan waarin het beleid ten aanzien van burgerschapsonderwijs is opgenomen*	●	
9.5	De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet*	●	
9.6	De school meldt de in- en uitschrijving en verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente*	●	

*zijn op grond van artikel 1a1 van de Leerplichtwet 1969 onderdeel van de norm.